

[Avaleht](#) > ... > [Teie Õigused](#) > [Kuriteoohvrid](#) > [Ohvrite Õigused Riigiti](#) > 2 - Kuriteost teatamine ja minu õigused uurimisevõi kohtumenetluse ajal

2 - Kuriteost teatamine ja minu õigused uurimisevõi kohtumenetluse ajal

Kuidas ma pean kuriteost teatama?

Te võite esitada kaebuse politseile või sandarmeeriale, kes edastab selle kuriteo toimumise koha või kuriteo toimepanija elu- või vahistamiskohajärgsele prokurörile.

Samuti võite saata otse prokurörile lihtkirja, selgitades selles Teie suhtes toime pandud tegusid, esitades nende kuupäevad ja kohad ning märkides oma nime ja aadressi.

Isik, kes ei ole ise kannatanu, võib kuriteost teatada samadel tingimustel.

Kuidas ma oma juhtumi kohta teavet saan?

Kannatanu teavitamine eeluurimise käigust

Kannatanu võib teda puudutava eeluurimise käigu kohta küsida teavet politseilt, sandarmeerialt, prokurörit või eeluurimiskohtunikult (kui juhtum on talle edastatud).

Kuriteoasjas ja teatavate süütegude puhul, kus kannatanu on menetluses tsiviilhageja, annab eeluurimiskohtunik talle iga kuue kuu tagant asja käigust ülevaate.

Kannatanu teavitamine eeluurimise tulemusest

Kui eeluurimine on lõppenud, teavitatakse kannatanut tehtud otsusest: menetluse lõpetamisest, süüdistuse esitamise alternatiividest, kohtuliku uurimise alustamisest, kostja kutsumisest kohtusse. Kohtumenetluse korral teavitatakse kannatanut kuritegudest, mis on kirjas kahtlustatava toimikus, kohtuistungi toimumise ajast ja kohast.

Kaebuse esitaja teavitamine

Prokurör teavitab asja edasisest käigust kõiki, kes on kuriteost teatanud.

Kas mul on õigus tasuta õigusabile (uurimise või kohtumenetluse ajal)? Millistel tingimustel?

Kui Teil ei ole oma advokaati, saate enda õiguste ja kohustuste kohta teavet kohtutest, õiguskeskustest (*maisons de la justice et du droit*), õigusteabepunktidest (*points d'accès au droit*), linnavalitsusest ja sotsiaalkeskustest, kus ohvriabiühingud on pidevalt kohal. Seal saate oma vanusest, kodakondsusest või rahalistest võimalustest olenemata kasutada ka tasuta õigusnõustamist, mida pakuvad õiguspraktikud, sealhulgas advokaadid.

Tasuta õigusabi saate järgmistel tingimustel:

- olete Prantsusmaa või muu Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik või Prantsusmaaga rahvusvahelise konventsiooni allkirjastanud riigi kodanik või olete üldjuhul Prantsusmaa alaline elanik ja viibite riigis seaduslikult (seda tingimust ei kohaldata alaealiste või tsiviilhagejate suhtes);
- Teie rahalised võimalused^[1] ei ületa eelarveseaduses sätestatud maksimummäära. Seda tingimust ei kohaldata, kui olete eriti raske kuriteo (ettekavatsetud tapmiskatse, piinamine, vägivalda- või terrorismiakt, vägistamine jne) ohver, kui saate sissetulekutoetust (*revenu de solidarité active*) või eakatele mõeldud

solidaarsustoetust ning Teil ei ole muid tuluallikaid või kui vaidluse sisu või eeldatavate menetluskulude seisukohast on tegu erakordse olukorraga.

Tasuta õigusabi katab:

- advokaaditasu;
- kohtutäituri tasu (kui seda on vaja maksta);
- eksperdiarvamuse jms eest makstava tasu;
- deposiidi, mida Teil tuleb võib-olla maksta.

Tasuta õigusabist võib katta kulud kas osaliselt või täielikult. Oluline on taotleda tasuta õigusabi menetluse alguses, sest enne taotluse esitamist tekkinud kuludid ei hüvitata.

Tasuta õigusabi kohta saate teavet ja taotlusvormi oma advokaadilt, õiguskeskusest, linnavalitsusest, oma elukohajärgsest kohtust või juhtumit menetlevast kohtust. Samuti saab selle vormi alla laadida lingilt <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/R1444>.

[1] *Rahaliste vahenditega seotud tingimused tasuta õigusabi saamiseks:*

tasuta õigusabi vajaduse hindamiseks võtavad ametiasutused arvesse tulu, mida saite taotlemisele eelneval aastal 1. jaanuarist 31. detsembrini. Tulu hõlmab igat liiki sissetulekut, sealhulgas peretoetusi ja teatavaid sotsiaaltoetusi. Samuti võetakse arvesse Teie abikaasa, partneri, ülalpeetava lapse (ülalpeetavate laste) ja kõikide Teiega tavaliselt koos elavate inimeste rahalisi vahendeid.

Kas mul on õigus nõuda kulude hüvitamist (uurimises või kohtumenetluses osalemise eest)? Millistel tingimustel?

Konkreetsel menetlusega seotud kulud võib teataval tingimustel katta Teie õigusabikulude kindlustusest, kui selle alla kuuluvad mõned või kõik õiguskulud, kohtutäituri kulud, menetlus- või tehingukulud või eksperdiarvamuse kulud.

Selle puudumisel kannab Teie taotlusel need kulud süüdimõistetud pool karistuse väljakuulutamisel ja kahju kokkuleppimise ajal kohtus.

Kas ma võin edasi kaevata, kui juhtumi uurimine lõpetatakse enne kohtusse jõudmist?

Kui prokurör otsustab eeluurimise lõppemisel jätta juhtumi menetluse võtmata, võite esitada edasikaebuse apellatsioonikohtu peaprokurörile juhtumi tagasi lükanud kohtu alluvusalas.

Kui peaprokurör leiab, et kohtumenetlus on vajalik, võib ta nõuda prokurörilt süüdistuse esitamist. Kui peaprokurör loeb Teie nõude põhjendamatuks, teatatakse Teile, et Teie kaebust ei menetleta edasi.

Kui prokurörile esitatud kaebus on tagasi lükatud või kaebuse esitamisest on möödunud kolm kuud, võite esitada kaebuse tsiviilhagejana ka otse pädevale eeluurimiskohtunikule.

Samuti võite lasta kuriteo väidetava toimepanija otse kohtusse kutsuda, taotledes kohtutäiturilt talle kohtukutse esitamist. Sel juhul peate tasuma deposiidi, mille väärtuse määrab kohus vastavalt teie rahalistele vahenditele.

Kas ma võin osaleda kohtumenetluses?

Teile teatatakse kohtuistungil kuupäev ja Te võite ilmuda ärakuulamisele. Mõnikord ei ole kohtuistung avalik ja Te võite kohtusaali jääda vaid enda ütluste andmise ajaks. Kui kohtuistung ei ole avalik (on kuulutatud kinniseks), ei lubata Teil kogu istungil viibida, välja arvatud juhul, kui olete menetluses tsiviilhageja.

Teil on tingimusteta õigus saada kogu kohtumenetluse jooksul tuge ohvriabiühingult. Selliste ühingute liikmed

oskavad Teid abistada tsiviilhagi esitamisel, võivad viibida erinevatel ärakuulamistel ning saavad Teil aidata mõista kohtunike toiminguid ja otsuseid.

Kui Teil on raskusi prantsuse keele mõistmisega või rääkimisega, kutsutakse Teile tõlk.

Kohtuistungile võib tsiviilhageja kutsuda tunnistajaid või esitada teatavate ärakuulatavate tunnistajate puhul vastuväiteid.

Kannatanu või tsiviilhageja võib kohtu eesistuja kaudu esitada küsimusi tunnistajatele ja süüdistatavale.

Lõpuks võite esitada järeldusi (kirjalikke märkusi) menetluse vormiliste külgede, õigusaktide ja/või juhtumi asjaolude kohta. Kohtunik peab nendele vastama.

Milline on minu ametlik roll õigussüsteemis? Kas ma olen või kas ma saan valida, et ma olen: ohver, tunnistaja, tsiviilhageja või erasüüdistaja?

Niipea kui õigussüsteemile või politseile ja sandarmeeriale on asjaoludest teatatud, võetakse ohvriga tema küsitlemiseks ühendust.

Süüdistatava leidmine või tema süü tõendamine ei ole ohvri kohustus, vaid prokuröri ülesanne. Siiski võidakse ohvrilt küsida üksikasju või tõendeid (arstitõendid, tunnistajate andmed jne), mis aitaksid tõe välja selgitada.

Ohvril on võimalus osaleda tsiviilhagejana, mis annab talle õiguse nõuda saadud kahju eest rahalist hüvitist ja saada abi advokaadilt.

Millised on minu õigused ja kohustused seoses minu rolliga?

Kohe, kui politsei või sandarmeeria alustab eeluurimist, küsitlevad nad ohvrit. Sel juhul teavitavad nad teda alati tema õigusest:

- saada kahjutasu või muud asjaomast hüvitist saadud kahju eest, sealhulgas taastava õigusemõistmise meetmetest, kui see on asjakohane;
- osaleda tsiviilhagejana kas prokuröri algatatud kohtuasjas või kuriteo toimepanija väljakutsumisel pädevasse kohtusse ilma eeluurimiseta või eeluurimiskohtunikule esitatud kaebuses;
- tsiviilhagejana osalemise soovi korral kasutada advokaati, kelle ta on ise valinud või kelle on tema taotlusel pädevas kohtus määranud advokatuuri esimees. Kulud tasub ohver, välja arvatud juhul, kui need vastavad tasuta õigusabi saamise tingimustele või kui on olemas õigusabikulude kindlustus;
- saada abi ühele või mitmele avaliku sektori asutusele kuuluvalt teenistuselt või heakskiidetud ohvriabiühingult;
- pöörduda sobivatel puhkudel teatavate õigusrikkumiste korral kuriteoohvritele hüvitise maksmise komisjoni poole;
- saada teavet ohvritele mõeldud kaitsemeetmete, sealhulgas lähenemiskeeldude kohta. Samuti teatatakse ohvrile vägivallateo toimepanija karistustest ja võimalike süüdimõistvate kohtuotsuste täideviimise tingimustest;
- kasutada prantsuse keele mitteoskamisel tõlki ja oma õiguste teostamiseks vajaliku teabe tõlget;
- osaleda soovi korral kõikides menetlusetappides koos seadusliku esindajaga ja enda valitud täiskasvanuga, välja arvatud juhul, kui pädev kohus otsustab põhjendatult teisiti;
- esitada oma aadressina kolmanda isiku selgesõnalisel nõusolekul tema aadress.

Tunnistajana väljakutsumisel peab kannatanu ilmuma kohtusse ja andma ütlusi.

Tsiviilhageja ei pea isiklikult kohal olema, kui teda esindab advokaat. Kui aga tsiviilhageja ei ole kohal ja tal ei ole esindajat, eeldatakse, et ta on oma nõudest loobunud, välja arvatud juhul, kui ta on kohtule oma hagi kirjalikult kinnitanud.

Tsiviilhageja ja kohtusse ütlusi andma kutsutud ohver võivad istungil osalemise kulud tagasi nõuda, kui nad taotlevad seda kohtumenetluse jooksul.

Kas ma võin kohtumenetluse ajal teha avalduse või anda tunnistusi? Millistel tingimustel?

Te võite istungil teha avaldusi ja esitada tõendeid, kuid see peab vastama kohtumenetluse võistlevuse põhimõttele ning need tuleb esitada juba varem nii kaitsjale (kuriteo väidetavale toimepanijale ja/või tema advokaadile) kui ka prokurörile.

Tsiviilhagejana võite osaleda kas ise või advokaadi abil.

Te peate nimetama kahjunõude suuruse (rahasumma, mis on mõeldud varalise kahju, kannatuse, Teie kui ohvri kallal toime pandud teo tagajärjel kaotatud aja hüvitamiseks). Seda aitab Teil teha ohvriabiühing.

Millist teavet mulle antakse kohtumenetluse ajal?

Menetluse ajal teavitatakse kannatanut tema õigusest osaleda tsiviilhagejana, kasutada advokaadi abi ja teatud tingimustel tasuta õigusabi, samuti võimalusest kaasata ohvriabiühingu esindaja.

Tsiviilhagejana osalevat ohvrit teavitatakse, et teatavatel juhtudel võib ta taotleda kuriteoohvrite hüvitamise komisjonilt kahjutasu, kui kohus nii otsustab.

Kas mul on võimalik tutvuda menetlustoimikuga?

Kriminaal- ja politseikohtus ei pääse Te toimikule otse ligi, vaid peate kõigepealt saama prokurörit loa.

Tsiviilhagejana võite aga tutvuda toimikuga olenevalt juhtumist kas otse või oma advokaadi kaudu või nõuda toimiku koopiat.

Vandekohtus võite saada tasuta ära kirjad õigusrikkumist käsitlevatest politseiaruannetest, tunnistajate kirjalikest ütlustest ja eksperdiarvamustest, samuti teiste menetlusdokumentide ära kirjad.

■ Viimati uuendatud: 02/07/2025

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.